

Strategie předcházení školní neúspěšnosti na OA a HŠ Havlíčkův Brod

(vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných)

Školní neúspěšnost je vážným, stále častějším problémem, její řešení vyžaduje náročnou práci s žákem, jeho zákonnými zástupci, ve výjimečných případech i s pracovníky OSPOD. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků (např. v úrovni a struktuře nadání, charakteru, zájmu o učení, v emotivitě, motivaci, harmoničnosti či disharmoničnosti osobnosti), dále v oblasti jejich výkonnosti ve škole a v jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem několika příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

Školní neúspěšnost je tedy situace, kdy má žák špatný prospěch a tento fakt nesouvisí s intelektovými schopnostmi žáka. Výkon žáka může být snížen nízkou sebedůvěrou, negativním sebehodnocením či postojem ke škole a emočními, zdravotními či rodinnými problémy. Dále se může jednat o maladaptivní chování žáka ve třídě nebo o případnou neschopnost adaptace na učitele.

Na školní neúspěšnost má nejčastěji vliv:

- a) *osobnost žáka a jeho speciální vzdělávací potřeby* – poruchy učení a chování, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, mentální nebo zdravotní znevýhodnění,
- b) *odlišné kulturní prostředí, z kterého žák pochází* – vzdělávání cizinců,
- c) *odlišné životní podmínky* – nepodnětné rodinné prostředí, ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy v třídním kolektivu, vztahy se spolužáky a vyučujícími.

Za školní neúspěšnost v naší škole považujeme situace, kdy:

- a) *se prospěch žáka v jednom nebo více předmětech výrazně zhorší o 2 stupně (nebo více) ve čtvrtletí nebo pololetí*
- b) *žák ve čtvrtletí nebo pololetí neprospívá v jednom nebo víc předmětech (4-5, 5)*

Situaci řeší:

- 1. vyučující předmětu** – řeší situaci se žákem, přímo informují zákonné zástupce a třídního učitele a navrhují řešení,
- 2. třídní učitel** – svolává společné schůzky vyučujících a zákonných zástupců, pořizuje zápis ze schůzky,
- 3. výchovný poradce** – zvažuje potřebu vypracování plánu pedagogické podpory PO 1 (PLPP),

podle vážnosti situace se účastní jednání se zákonnými zástupci žáků a třídními učiteli,

4. školní psycholog a školní metodik prevence – řeší neúspěšnost způsobenou negativními sociálně patologickými vlivy a psychickými komplikacemi žáků, úzce spolupracují s třídními učiteli a zákonnými zástupci,

5. ředitel školy (zástupce ředitele školy) – vede evidenci žáků ohrožených neprospěchem (přehledy ve čtvrtletí, pololetí), v případě nutnosti zajišťuje opatření.

Výrazné zhoršení prospěchu žáka nebo jeho neprospěch je vždy oznámen zákonnému zástupci co nejdříve, aby měl žák možnost využít všech možností vedoucích k nápravě prospěchu.

Pro zlepšení prospěchu škola nabízí:

V první řadě je to doporučení školy podrobit žáka kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny (jejich kombinace) selhávání žáka ve škole. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná doporučení. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen nastavená doporučení akceptovat včas a zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "úspěšné žáky".

Podpůrná opatření jsou volena individuálně na základě zjištěných vzdělávacích potřeb žáků.

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

1. poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění: kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP.

2. odchylka v celkové úrovni inteligence: žákovi bude stanoveno základní učivo, které po něm bude požadováno podle jeho možností a schopností, budou zvoleny vhodné metody práce, motivace – zažití úspěchu, možnost opravit si známku, individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s PPP – realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou.

3. žáci sociálně znevýhodnění: vnitřní motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy a začleňování těchto dětí do majoritního kolektivu.

4. žáci s vysokou absencí jsou také často ohroženi školní neúspěšností: včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky – plán dostudování učiva a dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví harmonogram a různé způsoby podpory dítěte.

Podpůrný program:

Hlavním opatřením je jednoznačně zvýšená spolupráce s rodiči. Rodič má možnost zažádat o podpůrný program pro své dítě.

1. Po prvním čtvrtletí třídní učitelé domluví jednání s rodiči a žáky, kteří jsou za toto čtvrtletí hodnoceni nedostatečně nebo dostatečně, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový. Z jednání pořídí zápis, podle potřeby pozvou k jednání další pracovníky školy (ZŘ, PS, MP, VP).

2. Také se domluví termín případné další schůzky, nejpozději do tří měsíců od zahájení programu, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu - za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel.

3. Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem, školním psychologem – diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).

4. Pokud se situace nezlepšuje, bude nabídnut žákovi po pololetí podpůrný plán. Učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním):

- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu – dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem,
- možnost plnit zadané úkoly ve škole po vyučování, možnost konzultaci (doučování),
- užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu,
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu,
- individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva,
- domluva konzultačních hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit. Při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření je nezbytné opakování ročníku, popř. zařazení žáka do oboru s nižší náročností (H obor, E obor)

5. Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena opět na společné schůzce s rodiči a žákem (případně v pololetí při ukončení podpůrných aktivit, pokud žák překoná obtíže).

6. V rámci sociálního klimatu třídy je také možné využít pozitivních sociálních vazeb v kolektivu, kdy si žáci v rámci třídy poskytují při výukových obtížích jednoduššího charakteru podporu vzájemně (žáci doučují své spolužáky).

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Mimořádně nadaným žákem se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. rozumí žák, jehož nadání dosahuje mimořádné úrovně.

Škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných. Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech (výuka jazyků podle úrovně znalostí žáků),
- obohacování vzdělávacího obsahu,
- zadávání specifických úkolů, projektů,
- příprava a účast na soutěžích okresních, krajských, celostátních i mezinárodních,
- bohatá nabídka zájmových činností a útvarů (kroužků),
- účast na olympiádách, reprezentaci školy.

Havlíčkův Brod XXX

.....
ředitel školy